

**BARDUL DE LA UNGHENI VICTOR COBZAC:
ARTIST PLASTIC, POET, BUN PATRIOT**

Valeriu Dulgheru

Prof.univ.dr.hab. D.H.C., Universitatea Tehnică a Moldovei

*„Mulți chemați, dar puțini aleși”
(A. Vlahuță)*

Pictorul, sculptorul, graficianul, poetul și fotograful Victor Cobzac a împlinit onorabila vârstă de 70 de ani, părăsind clubul sexagenarilor. Dar, conform propriei numerologii, că după atingerea vârstei de 50 de ani începe număratoarea inversă, Maestrul are doar 30 de ani. Într-o zi de miercuri de toamnă, pe 6 septembrie 1950, în familia Cobzac s-a născut un băiețel, dându-i-se numele de Victor, adică biruitor. Era o perioadă grea de după război, după cumplita foamete, perioada deportărilor florii națiunii în înghețurile veșnice ale Siberiei. Era perioada când orașelul de hotar Ungheni era „eliberat” de cefești, în locul cărora erau aduși „zheleznodorozhniki” de nădejde din fundurile Rusiei.

Ungheni a fost orașelul copilăriei tânărului Victor, orașelul, din care a pornit pe drumul întortocheat al vieții. Studiile artistice și le începe în a.1971 la Școala Republicană de Arte Plastice „I. Repin” din Chișinău, astăzi Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”. Îndrăgostit de artă își continuă studiile la cunoscutul Institut de Stat de Arte Plastice „V. Surikov” din Moscova (1981), unde studiază pictura de șevalet, grafica de carte, sculptura camerală și fotografia. Alături de Efim Tarlapan, Vali Boghean, Vasile Șoimaru ș.a. se află între cele 70 de personalități ale orașului și raionului Ungheni.

Victor Cobzac a îmbinat în permanență activitatea de creație cu cea didactică. În perioada 1987-1988, a exercitat funcția de director

la Liceul „I. Vieru”. Între anii 1991 și 1999 a fost profesor de artă plastică la Liceul Academic Româno-Englez „M. Eliade” din Chișinău. Între 1998 și 1999, a predat arta plastică la Școala privată de Management și Limbi Moderne din Capitală, unde a predat pictura, desenul și compoziția. Din a. 2000 până în prezent este conferențiar la Universitatea Tehnică a Moldovei, punând umărul la formarea și promovarea tinerelor ingineri designeri.

Maestrul Victor Cobzac a atins cele mai mari înălțimi. Este artist plastic și de peste 30 de ani membru al Uniunii Artiștilor Plastici (UAP) din Moldova (1989). Trei ani mai târziu devine membru AIAP UNESCO, iar din 1997 - membru APIA DAL-I din Moldova. În același an i se conferă Diploma de Onoare „Eureca” a Academiei Europene de Arte din Bruxelles. Este laureat a două expoziții de concurs: „Peisaj și natură statică” și „Anul M. Eminescu”. De-a lungul timpului, plasticianul Victor Cobzac reușește să-și expună creațiile în cadrul diverselor expoziții de grup și personale acasă și peste hotare. A organizat diverse expoziții personale la Chișinău și în România, expunând și în cadrul celor internaționale (Iași, București, Galați, Moscova, Strasbourg, Budapesta, Bruxelles). Realizează picturi de factură tradițională, îmbinată cu forme non-figurative. Maestrul Cobzac este un pictor consacrat, care a realizat peste 300 de lucrări. Picturile Domniei sale se află în colecții de stat și particulare din Republica Moldova, România, Germania, S.U.A., Italia, Rusia, Bulgaria. A ilustrat peste 30 de cărți, printre care „Lăsați-mă să fiu femeie”, „Pruna necoaptă”, „Poeme de pe Valea Plângerii”, „Scrisoare din Basarabia”, „M. Eliade: de la mituri și practice magice la interes național și tensiune istorică”, „M. Eliade – un mecenat al românismului”.

Picturile Domniei sale apar în permanență pe paginile săptămânalului „Literatura și Arta”. Creația Maestrului a fost apreciată la cele mai înalte nivele: Diplomă la concursul „Peisaj și natură statică” (1978), Diploma de Onoare a Academiei Europene de Artă, Bruxelles (1997), Diplomă, Premiul III la expoziția M. Eminescu, Chișinău (1999) ș.m.a. Colegii de breaslă se

exprimă la superlativ vis-a-vis de creația Maestrului: „Este unul dintre puținii pictori care nu doar explorează culoarea, dar care încearcă să descifreze tainele ei. Acest lucru i-a învățat și pe discipolii săi, în instituțiile unde a predat arta plastică” (E. Sîtnic); „Victor Cobzac face parte din generația pictorilor, care constituie măduva artelor plastice din R. Moldova. Este un pedagog și un pictor foarte bun, care ține la tradiția artei plastice naționale și a celei universale” (L. Hîncu).

Arta plastică, sculptura și fotografia au fost prima dragoste a Maestrului Victor Cobzac. Însă Maestrul este un adevărat ambasador al Creației, a tot ceea ce se numește „Belle Art”. Ultima lui dragoste este Poezia. Flirtul cu poezia a venit involuntar. Așa cum singur recunoaște, i-a fost turnată fără să-și dea seama. „Cenacul condus de Eugenia Bulat nu avea unde să-și desfășoare ședințele și le-am cedat propriul atelier. Astfel, cu voie și fără, devenisem un martor a ceea ce se întâmpla acolo. Așa am început să schițez primele rânduri”, își amintește Maestrul. În a. 2011, cu ajutorul Doamnei Eugenia Bulat, publică prima carte de poezie - „Întoarcerea stelelor” -, pe care o dedică părinților săi. Cea de-a doua a fost intitulată „Prologul Marilor Iubiri”. E un omagiu adus Femeii. Ultima carte editată, dar la sigur nu și ultima creată, poartă un titlu sintetic „Amurgul tăcerii”. Cum mărturisește Maestrul el se regăsește în artă și în poezie deopotrivă. „Pictura se face ziua, iar noaptea mă predispune la meditație și poezie”. Astăzi e invitatul de onoare la cele mai importante concursuri de poezie din România.

Victor Cobzac a fost în permanență membru al comitetului de organizare a Simpozionului Internațional „Cucuteni 5000 REDIVIVUS: științe exacte și mai puțin exacte”, organizat de Universitatea Tehnică a Moldovei cu universități din România. În toamna anului 2006, în termeni restrânși, se punea piatra de început a acestui Simpozion, prima ediție, la care Maestrul a participat activ. Ulterior, Simpozionul a cunoscut 14 ediții, astăzi fiind la organizarea celei de a 15-a ediții.

Victor Cobzac este o ființă sentimentală, care trece prin el nu doar bucuriile dar și tristețile altora. Mi-amintesc cum în noaptea de după plecarea prietenului nostru prorectorul Universității Tehnice a Moldovei Valerian Dorogan a scris dintr-o răsuflare impresionantă versuri, luate deseori drept cuvinte de adio când pleacă profesorii:

„Se duc profesorii... Se duc,/Să se-nfrățească cu Pământul,
La fel ca frunzele din pomi,/ Când de pe crengi.../ Le smulge vântul.
Se duc profesorii.../ Se duc, /Ei urcă-n cer treaptă cu treaptă,
Acolo... unde Dumnezeu / La poarta Raiului /I-așteaptă”.

În final să încercăm să evidențiem câteva calități-cheie ale Maestrului Victor Cobzac. Filozofia noastră țărănească spune că un om se consideră împlinit dacă în viața lui a dat viață unui copil, a săpat o fântână, cu apa rece a căreia trecătorii își potolesc setea. Dacă a sădit un pom, la umbra căruia să se odihnească călătorul obosit. Dacă a construit un pod, o punte, pentru ca călătorul să poată trece o apă. Se spune că acestea sunt întrebările puse la poarta raiului. Maestrul

Maestrul Victor Cobzac cu nepoțica Ninuța.

Victor Cobzac le are pe toate acestea. Are două frumoase sălcii – fiicele Irina și Magda, și trei duioase nepoțele: Magda, Smaranda și Ninuța. A săpat o fântână adâncă, cu apa rece a căreia își potolesc setea mii de tineri setoși de cunoștințe în această Societate a Cunoașterii. A sădit mulți pomi, discipolii ducându-i faima acasă și departe peste hotarele ei. A construit o mulțime de punți exprimate prin creația lui artistică (plastică și poezie). În finalul caracteristicii date ași termina cu cuvintele ilustrului cărturar și om politic Nicolae Iorga: „*Ce puțini oameni respectabili*

poți respecta”. Maestrul Victor Cobzac este unul dintre puținii oameni respectabili care este respectat.